

**Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaanni aamma tamakku ataanni
ingerlatseqatigiiffinni siulersuisuni ilaasortat akissarsiaqartinneqalernissaannut
politikkip kaajallaasitanngortinneratigut pisortatigoortunngortinneqarnissaa pillugu
Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut**

Naalakkersuisut Siulittaasuannit saqqummiunneqartoq

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappasaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Hermann Berthelsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Múte B. Egede, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kúko, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
Inatsisartunut ilaasortaq Malene V. Rasmussen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napaattoq, Partii Naleraq

UKA 2020-imi ulloq 15. oktober 2020 siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip siunertaa saqqummiussinermullu tunuliaqutaasoq

Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaanni taakkulu ataanni ingerlatseqatigiiffinni siulersuisunut ilaasortat akissarsiaqartinneqarnerisa maleruagassiuunnissaa siunnersuutikkut siunertarinearpoq. Tamanna kaajallaasitaliornikkut pissasoq siunnersuummi allassimavoq.

Siunnersuut UKA 2019/223 Inatsisartunit akuersissutigineqartoq tunngavigalugu siunnersuut saqqummiunneqartoq Naalakkersuisut siunnersuummi matumani paasissutissiissutigaat:

”UPA2020-mut malittarisassat atuutsinnerini ersarinnerusumik aammalu aalajangersimanerunissamik Namminersorlutik Oqartussat pigisaanni taamatullu suliffeqarfinni pigisat ilaanniittuni siulersuisunik ilaasortaataqartuni akissarsitinneqartarnerat pillugu politikikkut malittarisassanik aqqissuussinermi Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.¹”

2. Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi siunnersuut partiinit arlalinnit taparserneqarpoq. Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni siulersuisunut ilaasortassanik toqqaasarnermi siunissami piumasaqaataasartussanut siunnersuutit arlallit oqallinnermi oqaluuserineqarput.

3. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni akissarsiaqartitsinerup Naalakkersuisunit maleruagassiuunneqalernera ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Akissarsiaqartitsinerup piumasaqaatit siumut aalajangersarneqareersut aallaavigalugit siunissami ersarissuullunilu siumut naatsorsuutigineqarsinnaanissaa ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq.

”Uunga pillugu siunnersuut: Naalakkersuisut Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiutaanni akissarsiaqartitsisarnermut politikkiat” tassungalu ilanngussat, ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni maanna aningaasarsiaritanut takussutissiamik imaqartut, ataatsimiititaliamit misissorneqarput.

3.1. Ataatsimiititaliap kaajallaasitamik paasinninnera

Kaajallaasitap imarisaa ataatsimiititaliamit ima paasineqarpoq: Akissarsianut qaffasissu-seritinneqartup atuuttup aallaavigineqarnissaa Naalakkersuisunit kissaatigineqartoq. 1. januar 2021 aallarnerfigalugu akinut naleqqersuut malillugu akissarsiarititat ukiut tallimakkaarlugit iluarsisuteqarfigineqartarnissaat Naalakkersuisut kissaatigaat. Siullermeertumik iluarsisuteqarneq pissaq 1. januar 2021 iluarsisuteqarnerlu taanna ukiuni tallimani aammalu 2025 ilanngullugu atuutissaaq. Iluarsisuteqartoqarnerit tamaasa akissarsianik aalajangersaaneq pillugu Naalakkersuisut nassuiaasiortassapput, taannalu nittartakkamik tamananut saqqummiullugu.

3.2. Kaajallaasitami oqaasertat allanngortinneqarnissaannik ataatsimiititaliap siunnersuutaa

Missingiummi § 3, imm. 5 ima oqaasertaqartinneqarpoq:

”Akissarsiat qaffasissusiat Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmi ukiut

¹ Allanguutissatut siunnersuut akuersissutigineqartoq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit isumaqatigittumit saqqummiunneqarpoq.

tallimakkuutaarlugit akinik aalajangersaanernut najoqqutassat naapertorlugit nalimmassarneqartassapput, siullermik 1. januar 2021.”

Missingiutip § 3, imm. 5-iani oqaatsit atorneqartut kalaallisut danskisullu paasinanngitsut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamatutaaq naatsorsuineq qanoq ingerlanneqassanersoq eqqarsaatigalugu oqaasertalersorneqarnera aamma ersernerluppoq. Taamaattumillu oqaasertalersorneqarnerata Naalakkersuisunit allanngortinneqarnissaa ataatsimiititaliamit **qinnutigineqarpoq**, taamaaliornikkut oqaasertalersorneqarnera paasinartunngoqqullugu aammalu naatsorsuinerup qanoq ingerlanneqarnissaa erseqqinnerusumik allassimaqqullugu.

”Akinik aalajangersaanernut najoqqutassat”-nut, ukiumoortumik ”akinut akissarsianullu iluarsiiisut”-ip aningaasanut inatsimmi taamaallaat allassimasup assingatut ataatsimiititaliamit ilimagineqartumut, taarsiullugu Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaata akinut iluarsiiisutaasartup Naalakkersuisunit atorneqarnissaa ataatsimiititaliap siunnersuutigaa.

Taamaalillunilu oqaasertat allanngortinneqarnissaannut ima siunnersuuteqartoqarsinnaavoq:

”§ 5, imm. 3. Akissarsiat qaffasissusiat Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaa akinut iluarsiiisutaasartoq nioqqutissanut sullississutinullu tamanut atuuttoq malillugu ukiut tallimakkaarlugit iluarsiiisuteqarfigineqartassapput, siullermik ulloq 1. januar 2021.”

Tamanna tunngavigalugu kaajallaasitamik inaarutaasumik atuutsitsilinnginnerminni Naalakkersuisut siuliani allassimasut isiginiarlugit allanngortitsissasut ataatsimiititaliap siunnersuutigaa.

3.3. Sanillersuussissutissap taassumalu akissarsianut sunniutissaasa itisilerneqarnissaat

Kiisalu aappasaaneerinninnissaq sioqqullugu akissuteqaamminni Naalakkersuisut una itisilissagaat ataatsimiititaliamit **qinnutigineqarpoq**: Naalakkersuisut siulersuisunut akissarsisitsisarnernik sanillersuussissumut modelimik sulissuteqarnertik nangeqqissagaat siunnersuummi allassimasoq Naalakkersuisut tigussaasumik qanoq isumaqartippaat? Sulineq taanna akissarsiallu annertussusissaat, ilanngussaq 1-imi allassimasut, aammalu kaajallaasitami politikki anguniarneqartoq qanoq imminnut ataqatigiippat?

3.4. Akissarsianut politikip piginnittuunermullu politikip ataqatigiinnerat pillugu paasissutissiineq

Immikkoortoq UKA 2019/223-mut Naalakkersuisut 18. november 2019-imi akissuteqaataanni allassimavoq aktiaatileqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut piginnittuunermut politikki pillugu 2020-mi suliaqarnermut atatillugu akissarsiaqartitsinnermut politikimik suliaqarnertik Naalakkersuisut ingerlateqqissaagaat aammalu UPA 2020-mi saqqummiutissagaat.

Tamanna tunngavigalugu ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut piginnittuunermut politikimik suliaqarnermik killiffia aammalu akissarsiaqartitsinermut politikip piginnittuunermullu politikip imminnut ataqatigiinnerat immikkoortup matuma aappassaaneerpeqarnissaa sioqqullugu akissuteqaammimi paasisutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **qinnuigineqarput**.

3.5. Siulersuisunut ilaasortat taakkulu piginnaatitaanerat

Nukissat nunatsinni pigineqartut pitsaanerpaamik atorneqarnissaat pingaaruteqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tamanna aamma atuuppoq aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussani pigineqartuni siulersuisut sulineranni.

Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq siulersuisunut ilaasortassanik toqqaanermi ingerlatseqatigiiffiup pineqartup pisariaqartitaasa isumagineqarnissaannut piginnaasat pisariaqartinneqartut pingaartinneqartassasut.

Siulersuisunut ilaasortanit toqqaanermut atatillugu angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7 ataatsimiititaliamit eqqaasitsissutigineqassaaq².

3.6. Kaajallaasitap Inatsisartunit oqaluuserineqarnera

Siunnersuutip matuma kaajallaasitamik ilanngussalerlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutit Naalakkersuisunit saqqummiunneqarnera ataatsimiititaliamit eqqumiigineqarpoq. Kaajallaasitat nalinginnaasumik Inatsisartunit suliarineqarneq ajorput. Tamanna oqaatigereerlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut UKA 2019/223 maanna piviusunnagortinneqarmat aammalu akissarsiaritinneqartartut ersarissuunissaasa isiginiarneqalerneru aammalu erseqqissumik piumasaaqatitaqalernerat ataatsimiititaliamit iluarineqarpoq. Tamatumani ilaatigut siulersuisunut akissarsiaritit tassanngaannartumik siumut naatsorsoruminnaatumik qaffanneqarnissaat appartinneqarnissaat pinaveersaartinniarlugu, soorlu assersuutigalugu Sermitsiami 15.11.2020-mi allaaserisaq naapertorlugu Kalaallit Airportsimi siulersuisunut siulittaasup aningaasarsiaasa siullermik 750.000 kr.-inut qaffanneqariarlutik 650.000-inut apparteqqinneqarnerattut.³ Tamatumu kingunerisaanik siulittaasunut akissarsiarititassatut nutaatut nalunaarutigineqartoq malillugu ilanngusaaq 1 iluarsineqassaaq.

4. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

² Angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. november 2013-meersoq.

§ 7. Naalakkersuisut siulersuisunut, sinniisoqarfinnut aamma assigisaanik ataatsimoorussamik aqutsisoqatigiinnut ilaasortanik toqqaasuutillugit, toqqaaneq ima ingerlassaaq siuiaassutsit arlaat aapparminnit ilaasortamik ataasiinnarmik amerlanerussuteqassallutik.

Imm. 2. Siulersuisunut, sinniisoqarfinnut aamma assigisaanik ataatsimoorussamik aqutsisoqatigiinnut ilaasortat ilaannaannik Naalakkersuisut toqqaasusaatillugit, imm. 1-imi aalajangersagaq eqqarsaatiginagu Naalakkersuisut ima toqqaasinnaapput, ataatsimoorullugu aqutsisooqatigiit arnat angutillu naligiimmik agguassimanerat ersersillugu.

³ <https://sermitsiaq.ag/ny-bestyrelsesformand-kair-fundet>

Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq aalajangiiffisassatut siunnersuutip piviusunngortinnerani aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat siunnersuutip tungavilersuutaani aallaaserineqassasut.

Siunnersuutilli piviusunngortinneqarnerata aningaasatigut kingunerisassai Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqanngillat.

Taamaattumillu siunnersuut akuersissutigineqassappat siunnersuutip piviusunngortinneqarnera aningaasaqarnikkut qanoq kinguneqassanersoq, tassungalu ilanngullugu akissarsiat amerlassusissaat aammalu piffissami 2021-2025-imi aningaasartuutit tamarmiusut qanoq amerlatiginissaat, siunnersuutip aappassaaneerineqarnera sioqqullugu paasissutissiissutigeqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **qinnuigineqarput**.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Akissarsiat annertussusissaasa piffissamut 2021-2025-mut inaarutaasumik aalajangersarneqannginneranni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussani pigineqartuni maanna akissarsiarititat naapertuuttumik annertussuseqarnerisut misissoqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

Aammalu siulersuisuni assigiinngitsuni akissarsiarititat assigiissaarneqarnerunissaannut periarfissaq isumaliutigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

Ilaatigut kinguaariit nikinnissaannut piareersaatit inuusunnerit arnallu⁴ aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut siulersuisuini ilanngunnissamut annertunerusumik periarfissinneqarnissaannik kiisalu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni siulersuisuinut ilaasortat siulersuisunut ilaasortatut atuunnerminni piginnaasanik ineriartortitsinissamut periarfissinneqarnissaannik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

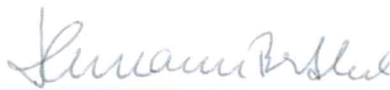
Kiisalu siulersuisunut ilaasortat najugaqavissut siunissami amerlanerussuteqalernissaat siunertaralugu siulersuisuni najugaqavissut amerlisarneqarnissaannik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

Taamatullu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni sulisussarsiortarnermi najukkanut ilisimasaqassutsimik, misilittagaqassutsimik attuumasuteqartunillu ilisimasaqassutsimik pingaartitsinissamik kiisalu siunissami siulersuisunut ilaasortassanut naleqquttunik piumasaqaasiornissamik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

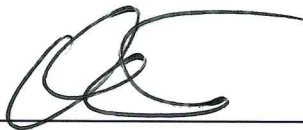
⁴ Inden for rammerne af Inatsisartutloven om ligestilling af mænd og kvinder.

Siunnersuut akuerineqassasoq ataatsimiititaliamit **isumaqatigiittumit** inassutigineqarpoq.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

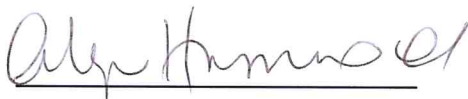
Hermann Berthelsen
Siulittaasoq

Múte B. Egede
Siulittaasup tullia

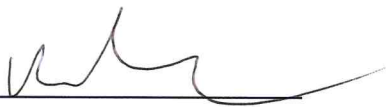
Mala Høy Kúko

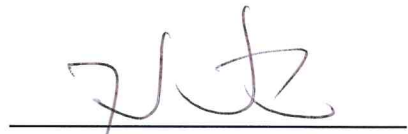
Aleqa Hammond

Malene V. Rasmussen

Peter Olsen

Jens Napaattoq